

Adressi

Adressi on nyt suljettu, eikä uusia allekirjoituksia enää oteta vastaan. Peruspalveluministeri Paula Risikko vastaanotti adressin maanantaina 30.11.2009: [lue tiedote](#) ja [katso kuvat](#).

Suuret kiitokset kaikille osallistujille!

Suomen Senioriliike ry
senioriliike.fi

Esitys Suomen eduskunnalle ja hallitukselle

- 1. vanhusasiavaltuutetun viran ja toimiston perustaminen sekä**
- 2. vanhusasiavaltuutettua koskevan lain säätäminen**

Myös Suomen hallitusta on kehoitettu noudattamaan 16. joulukuuta 1991 YK:n yleiskokouksessa hyväksytyjä periaatteita ikääntymisestä (päätöslauselma 46/91). Madridissa 2002 järjestetyssä YK:n toisessa ikääntymistä käsittelevässä maailmankonferenssissa toimintaohjelma ja poliittinen julistus hyväksyttiin. Suomen sosiaali- ja terveysministeriö on jo vuonna 2003 laatinut näiden periaatteiden, toimintaohjelman ja julistuksen perusteella 18 kohtaa käsittävän listan Suomen ikäpolitiikan haasteista. Niiksi on määritelty mm. sairastumisalttiutta voimistavien tekijöiden torjuminen, ikääntyneiden mielenterveyspalveluiden kehittäminen, kattavan hoito- ja palveluketjun tarjoaminen, ikääntyvien toimeentulon turvaaminen, sosiaalinen suojelu ja köyhyden ehkäisy sekä ikääntymiseen liittyvien kielteisten mielikuvien poistaminen.

Suomen sitoutuminen näihin YK:n päätöksiin/periaatteisiin on ollut vähäistä. Huonoimmin toteutettuja ovat mm. iäkkäiden kuntousohjelmien ja mielenterveyspalveluiden kehittäminen, terveys- ja sosiaalialan gerontologian ja geriatrian ammattikoulutuksen laajentaminen ja opiskelijamäärien lisääminen. Kattavaa hoito- ja palveluketjua ei iäkkäille kansalaisille ole. Kansaneläkkeen tai pienen työeläkkeen saajat muodostavat ison osan köyhyysrajan alapuolella olevista suomalaisista. Itsemurhien yleisyys vanhusten keskuudessa osoittaa, että sosiaalinen suojelu ja mielenterveyspalvelut eivät ole riittäviä.

Iäkkäisiin, etenkin kaikista vanhimpiin ikäryhmiin, kuuluu paljon kansalaisia, jotka eivät jaksaa tai osaa huolehtia sosiaali- tai muista etuuksistaan ja oikeuksistaan eivätkä näin ollen kykene järjestämään itselleen tarvitsemiaan palveluja. Tästäkin syystä monen vanhuksen sosiaaliturvassa ja muiden oikeuksien toteutumisessa ja palveluissa on puutteita. Osa iäkkäistä tarvitsee kipeästi muiden antamaa suojaa ja turvaa. Läheskään kaikilla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta omaisen, muun läheisen tai palveluhenkilökunnan antamaan apuun. Noin joka kymmenes vanhus on lapseton. Kaikista iäkkäimpien kansalaisten omaan ikäpolveen kuuluvat ystävät ovat kuolleet. Suojan ja turvan puute on siis hyvin yleistä.

Maahamme tarvitaan riippumaton vanhusasiavaltuutettu, josta säädetään lailla. Valtuutetun tehtävänä tulee olla koko iäkkään väestön etujen ja oikeuksien edistäminen ja puolustaminen. Yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon tarvitaan ikäihmisten näkökulma. Vanhusasiavaltuutetulla tulee olla käytettävissään toimisto, jossa on vähintään neljä asiantuntijaa ja toimistosihteeri. Toimistoon tarvitaan myös projektityöntekijöitä, joiden

palkkaamiseen ministeriöiden tulee osoittaa tarvittavat määrärahat. Koska vanhusasiavaltuutetun tehtävät ovat laaja-alaisia, yhteistyö eri hallinnonalojen kesken on välttämätöntä. Tämä tulee ottaa huomioon päätettäessä toimiston henkilökunnan koulutus-, kokemus- ja muista pätevyysvaatimuksista sekä toimiston sijainnista.

Vanhusasiavaltuutetun tehtäviin tulee kuulua mm.

- seurata ja arvioida monipuolisesti iäkkäiden etujen ja oikeuksien toteutumista sekä vanhusten asemassa tapahtuvia muutoksia
- seurata ja arvioida yhteiskunnallista päätöksentekoa iäkkäiden oikeuksien ja hyvinvoinnin toteutumisen näkökulmista
- tehdä aloitteita ja antaa neuvoja muutoksissa, jotka vaikuttavat iäkkäiden asemaan, oloihin ja hyvinvointiin
- hankkia tietoja iäkkäiden oloista, asemasta ja oikeuksien toteutumisesta keskustelemalla ja monipuolisesti verkostoitumalla iäkkäiden itsensä ja heidän etujaan ajavien järjestöjen ja muiden tahojen kanssa
- osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun iäkkäiden oikeuksien puolustamiseksi, epäkohtien paljastamiseksi ja vanhusväestöön kohdistettujen kielteisten asenteiden poistamiseksi
- luoda yhteistyöverkostoja iäkkäiden aseman hyväksi toimivien eri tahojen kanssa ja kehittää uusia yhteistyömuotoja
- ohjata yksittäisiä ikääntyviä ja vanhuksia hakemaan apua vaikeuksiinsa oikeilta virkamiehiltä ja asiantuntijoilta
- edistää YK:n yleiskokouksen hyväksymien vanhuksia koskevien periaatteiden sekä ikääntymistä koskevan toimintaohjelman ja poliittisen julistuksen toteutumista

Me allekirjoittaneet esitämme Suomen eduskunnalle ja hallitukselle, että maahamme perustetaan vanhusasiavaltuutetun virka ja hänen käyttöönsä toimisto ja vanhusasiavaltuutetun toiminta ja tehtävät määritellään laissa vanhusasiavaltuutetusta.